

Tehcir ile Kurtuluş Arasında Gazze: Arz-ı Mevud Hayalinin Önündeki Son Engel Mi?

Filistin halkı Gazze’de son direnişini gerçekleştiriyor. Tarihinin en çetin, en ağır saldırısı ile karşı karşıya. İsrail’in son 16 yıldır üzerinde durduğu en önemli planı Gazze’nin işgali idi. Netenyahu bu savaş uzun sürecek demişti. Kassam sözcüsü Ebu Ubeyde ise; “Kendimizi uzun bir savaşa hazırladık” dedi. Savaşın ilk haftasında ABD Başkanı Biden ise, Gazze’yi artık ne Hamas ne de Tel Aviv yönetecek demişti. Yani hedef “Hamas”sız bir Gazze olduğu anlaşılıyor.

Gazze, 2007’de Hamas’ın seçimleri kazanıp yönetimi ele almasından itibaren yıllarca İsrail’in ağır saldırılarına maruz kaldı. Bu saldırıların tek amacı Gazze halkının Mısır’ın Sina bölgesine sürülme planı idi. Bu bakımdan aslında 7 Ekim’de Hamas, gelecek olan büyük saldırı için bir ön savunma olarak okunabilir.

Gazze Arz-ı Mevud’un Önündeki Son Engel Mi?

Gazze, Filistinlilerin elinde olduğu müddetçe İsrail’in yarım kalan hayallerini gerçekleştirmesi mümkün görünmüyor. Vadedilmiş topraklar istisnasız her siyonist Yahudi’nin idealidir. Aynı zamanda Gazze, İsrail için önemli stratejik bir değere sahiptir. İsrail’in planları arasında Hamas yönetimine son vererek, Gazze-Aşkelon hattından Kızıldeniz’e açılan Ben Gurion Kanalı’nın olduğu bu sayede küresel ticaret ve enerji koridorunda Süveyş’i saf dışı ederek Mısır’ı daha fazla köşeye sıkıştırmayı ve küresel ticaret ve enerji lojistik merkezi olmayı hedeflediği artık açıkça tartışılıyor. Bu durumun dünya enerjisinin yüzde 30’unun nakil noktası olan Hürmüz Boğazı ile birlikte Çin’in Bir Kuşak Bir Yol Projesi’ni ve Akdeniz’in stratejik enerji dengesini sarsacağı ve küresel bir savaş tetikleyebileceği ihtimaller arasında.

Tahrif edilmiş Tevrat’ta Arz-ı Mevud’un sınırları “Mısır ırmağından Fırat ırmağına kadar olan bölgede ayak bastığınız her yer sizin olacaktır” şeklinde çizilmiştir. Siyonist Yahudiler bu toprakların bir gün İsrail devleti sınırları içerisine dahil edileceğinin hayalini kurmakla birlikte Filistin topraklarında acımasızca bir savaş sürdürmekten de çekinmez. Bununla birlikte İsrail’in bu kadar öfkeli olmasının bir sebebi de arz-ı mevud’a ulaşma yolunda Gazze’nin Sina’ya taşınma projesine direnen Filistin direnişini bir türlü kıramamış olmasıdır. Ancak, İsrail’in Mısır’a sürülmesini istediği Gazzeliler, 45 gündür süren bombardıman aynı şekilde devam ederse ve insani yardım desteği için Refah sınır kapısı açılmazsa, ateşten korunma amacı ile Sina’ya geçmek zorunda kalabilirler. Hâlihazırda Gazze’deki Filistinlilerin çoğu da İsrail’in 1948’deki etnik temizlik operasyonlarından kaçan mülteciler ya da mültecilerin sülalesinden gelenlerdir.

“Yerle Bir Et Ve Boşalt” Tehcirin Adresi Sina ve Ürdün

Mısır’ın yönetimindeki Refah sınır kapısını insani gerekçelerle açması ve Filistinlilerin Sina’ya akın etmesine izin vermesi yönündeki baskı, bombardıman Gazze’nin güneyinde yoğunlaşmaya başlayınca bu kez sivillerin Mısır’a geçişine izin vermesi için artacaktır. Plan zaten “yerle bir et ve boşalt” idi ve Gazze’nin beş katı büyüklüğündeki 1.600 kilometrekarelik Sina’nın, Mahmud Abbas yönetimine devredilmesini öngörüyordu. Sina’daki bölge, geri dönen Filistinli mültecilerin yerleştirileceği askerden arındırılmış bir Filistin devleti olacaktı. Buna karşılık Abbas’ın Batı Şeria ve Doğu Kudüs’te devlet kurma hakkından vazgeçmesi gerekecekti. Abbas’ın, bölgedeki Filistinli mültecilerin çoğunun yerleştirilebileceği Sina’da mini bir Filistin devletini yönetmeyi kabul etmesi ve uluslararası hukuka göre geri dönüş haklarını ellerinden alması umuluyordu. Fakat Abbas, Filistin topraklarının dışındaki hiçbir planın parçası olmayacağını başından ifade etmiş oldu.

İsrail’in Filistin’i boşaltma projelerinde ikinci seçenek de Ürdün’dür. “Ürdün Filistin’dir” sloganı onlarca yıldır İsrail sağının en önemli sloganlarından biri olmuştur. Ürdün planı, İsrail’in siyasi, akademik ve güvenlik elitlerinin her yıl bir araya gelerek fikir alışverişinde bulunduğu ve politika geliştirdiği 2004 Herzliya

konferansının ana gündem maddesi haline gelmiş, konferansın kurucusu ve Netanyahu'nun uzun süre danışmanlığını yapan Uzi Arad tarafından büyük bir coşkuyla benimsenmişti. "Sina Filistin'dir" söyleminin bir versiyonu, İsrail'in 2014 yazında Gazze'ye düzenlediği 50 günlük süren Koruyucu Hat Operasyonu sırasında sağ kesim tarafından yeniden canlandırıldı. İsrail parlamentosu Knesset'in o dönemki başkanı ve Likud partisinin bir üyesi olan Moshe Feiglin, "Gazze için çözüm" olarak adlandırdığı bu operasyon kapsamında Gazze sakinlerinin evlerinden çıkarılarak Sina'ya taşınması çağrısında bulunmuştu. Eski ulusal güvenlik danışmanı Giora Eiland ise amacın "Gazze'de yaşamın sürdürülemez hale geleceği koşullar yaratmak" olduğunu söyledi. Sonuç olarak, Gazze hiçbir insanın var olamayacağı bir yer haline gelecek. Birleşmiş Milletler'in işgal altındaki topraklar özel raportörü Francesca Albanese İsrail'in iki ana tarihi etnik temizlik operasyonuna atıfta bulunarak şu tespitte bulundu: "Tanık olduğumuz şeyin 1948 Nekbe'sinin ve 1967 Naksa'sının daha büyük bir ölçekte tekrarlanması gibi ciddi bir tehlike var."

Bu nedenle ABD, Sisi'yi bu plana uymaya teşvik etmek için büyük baskı ve tehdit ile sıkıştırdığı ifade ediliyor. Sisi Cumhurbaşkanlığı seçimlerine giderken Mısır 160 milyar doları aşan büyük bir borç krizi ve enflasyonla boğuşuyor. Mısırlı bürokratlar Sisi'nin içinde bulunduğu bu durumu Washington'un borçların silinmesini, İsrail'in yeni bir etnik temizlik operasyonundan kaçan Filistinli mültecileri kabul etmesi için bir teşvik olarak kullanmaya çalışacağı endişelere sahip. Savaşın ilk günlerinde Biden yönetimi yetkilileri, Filistinli sivillere Gazze'den güvenli geçiş sağlamak için adı açıklanmayan üçüncü ülkelerle anlaşmalar yaptıklarını kamuoyuna açıklamıştı.

Bölgedeki Jeopolitik Rekabet İsrail'in Lehine İşliyor

Arap ve İslam dünyası henüz ne kadar kritik bir eşige geldiğinin farkında değil. Arap ülkelerinin birçoğu son 30 yıldır kişisel hırsları ve iktidarlarını koruma uğruna ABD ve İngiltere'nin tehdit ve baskılarına teslim olmuş vaziyette. İran ve Suudi Arabistan'ın tarihsel mezhep merkezli ideolojik saplantıları sonucunda; Yemen, Irak, Lübnan ve Suriye'de vekâlet savaşlarıyla kan akıtmaya devam edilirken Filistin sorunu yetim bırakılmıştır. ABD'nin de yol açmasıyla birlikte İran bölgenin en büyük tehdidi haline getirildi. Böylece İsrail bu jeopolitik dinamiği de kullanarak Arap ülkelerine savunma işbirliği teklif ederek normalleşmeyi dayatıyor. İran tedirginliği Arap ülkeleri çaresiz bırakmış ve İsrail'le normalleşmeyi kabullenmişlerdir.

Bugüne kadar İran'ın, Suriye ve Lübnan ile birlikte dillendirdiği Filistin'i kollayan "Direniş Eksenini" söylemi ve gücü diğer İslam ve Arap ülkelerinde kapsamlı bir karşılık bulmadı. Mezhepsel ve iç siyasi sorunlar ve küresel tercihler sebebiyle Arap ülkeleri, Filistin davasına hiçbir zaman birlik bir tutum sergileyemediler.

Aslında Filistin davasının 1980'lerden itibaren en temel sorunu Arap Birliği ve İslam İşbirliği teşkilatlarında istenilen karşılığı bulamayışıdır. Eylül 1969 tarihinde Fas'ın başkenti Rabat'ta toplanıp İslam ülkelerini çatısı altında toplamak üzere kurulan ve 57 üyeye sahip teşkilat büyük potansiyel bir güce sahiptir. Fakat, üye devletlerin büyük çoğunluğu söz konusu Filistin olduğunda tüm karar ve eylemlerini ABD, İngiltere ve İsrail'i karşılıklarına almadan politik bir retorik düzeyinde tutmanın ötesinde bir duruş gösterememişlerdir.

Filistin Davası yakın tarihinin en gerçekçi şansını ise Mısır'da Muhammed Mursi'nin iktidara gelmesiyle kazanmıştı. Mursi'nin "Bir daha Gazze'ye saldırmak o kadar kolay olmayacak" sözü hafızlara kazınmıştı. 2012'de İsrail'in Gazze'ye 10 günlük saldırısı sonrasında, bir gün içerisinde, Mısır'dan Gazze'ye 130 bin insan yardım etmek için giriş yapmıştı. Çok kısa süre içinde Filistin destekçisi Muhammed Mursi iktidardan alaşağı edildi. Mısır'da demokratik yollarla seçilmiş ilk Cumhurbaşkanı Mursi'nin devrildiği 3 Temmuz 2013 tarihinde gerçekleştirilen askeri darbe tarihi bir dönemdir. Mursi 17 Haziran 2019 tarihinde yargılandığı "Vadi en-Natrun hapisanesinden kaçış ve Hamas adına casusluk" davası duruşmasında mahkeme salonunda hayatını kaybetti.

Mursi iktidarından yalnız İsrail ve Batı değil İran ve Rusya'nın da mutabakatı ile gerçekleşti. Mısır'da demokrasi ile gelen bir iktidar senaryosunda, İsrail'in Gazze işgal planını da etkileyecektir. Zira Filistin'in ön savunma cephesi Kahire ve Şam'dır. Bu iki iktidar merkezi güçlü olmadıkça Filistin'in korunması ve bağımsızlığı mümkün değildir. Arap ve İslam İşbirliği teşkilatları en büyük hatayı Mursi'nin demokratik kazanımına sahip çıkmamakla yaptı. ABD ve İngiltere yüzyılın normalleşme projesinin önüne bir anda çıkan Mursi iktidarını acımasızca çok hızlı bir askeri darbe ile devirdi. Mursi'nin iktidara gelişi İsrail ve İngiltere'nin Filistin planlarının önündeki en büyük engeli teşkil ediyordu. Bunun için seçimle iş başına gelen bir lideri idam sehvasına oturtular.

İran'ın 30 sene öncesinden kurduğu Kudüs hedefli Direniş Eksenini ise (360 milyonluk 22 Arap ülkesini dışarıda bırakan) mezhep ekseni dar bir yapıya hapsedi. Şiiiler, İslam dinine mensup 1,5 milyar Müslümanın, yaklaşık olarak 200 milyonunu temsil ederek, İslam âleminin yüzde 16'sını oluşturmaktadırlar. İran, Bahreyn ve Irak'ta nüfusun çoğunluğunu, ayrıca Lübnan ve Yemen'de de önemli bir kısmını oluşturmaktadırlar.

Diğer yandan Suriye'de savaş hâlâ devam ediyor. Nüfusunun yüzde 90'ı Sünni bir ülkenin 50 senedir tek parti ile yönetilmesi sonucunun bugün geldiği noktada 400 bin Sünni Müslüman hayatını kaybetmiş ve birçok ülkede tartışma ve mezhep savaşına dönüşmüştür. Ocak 2011'de Arap Baharının bir devamı olarak Yemen'de başlayan olaylarla bugüne kadar süren iç savaşın temelleri atıldı. Sürece İran ve Suudi Arabistan'ın dahil olmasından dolayı 2014-2015 yılları ve sonrasında ölüm, açlık, sefalet ve birbirini kıran iki Müslüman toplumun çöküşüne şahit olduk.

Mısır ve Suriye'nin mevcut durumu ve İran'ın yayılcı siyaseti İsrail'in elini rahatlatıyor. Nitekim İsrail bu jeopolitik rahatlığı ile katliamlara imza atmaktadır. Dahası ABD ve Avrupa'nın temel taşıyıcı kolonları, Filistin'e karşı İsrail'in yanında tek vücut oldular.

Sonuç

Bugün 360 milyon nüfusa sahip 22 Arap ülkesinin kararlılığı çok önemlidir. Araçların 1948, 1967 ve 1973'te İsrail'e karşı oluşturdukları gerçekçi bir direniş eksenini vardı. Mısır, Ürdün, Suriye, Irak, Lübnan ve Suudi Arabistan. Bugün ise hem fiziki hem de ruhen bu eksen ölmüş durumda. Bu ruhu tekrar diriltmeden Filistin topraklarının ve Mescid-i Aksa'nın güvenliğinden ve bölgesel barıştan söz edilmesi mümkün değildir. 1948 den 1973'e kadar İsrail'e karşı birlik olup Filistin'in işgal edilmiş topraklarını kurtarmak için savaşan Araçların çocukları, 1980'lerden sonra birbirleriyle savaşıyor.

Filistin, tarihinin en zor günlerini yaşamaktadır. Müslüman ülkeler tarafından yalnız bırakılmış durumdadır. Türkiye, İran, Mısır, Suudi Arabistan, Katar ve Ürdün kolektif bir akıl ve iş birliği ile İsrail'in saldırılarını durduracak ortak bir yaptırım sergilemelidir. Aksi takdirde Müslümanların ilk kiblesi Mescid-i Aksa ve kutsal Filistin toprakları, Arz-ı Mevud projesine göz göre göre kurban edilecektir. Gazze'ye Arap ve İslam Dünyası aktif olarak desteğini verirse Filistin ikinci büyük felaketini, yeni bir Nekbe yaşamayacaktır.